

Mezőgazdálkodás AKG nélkül

Az agrár-környezetgazdálkodási program egy éves kimaradásának
hatásai és értékelése

Kovács Krasznai Eszter és Kalóczkai Ágnes

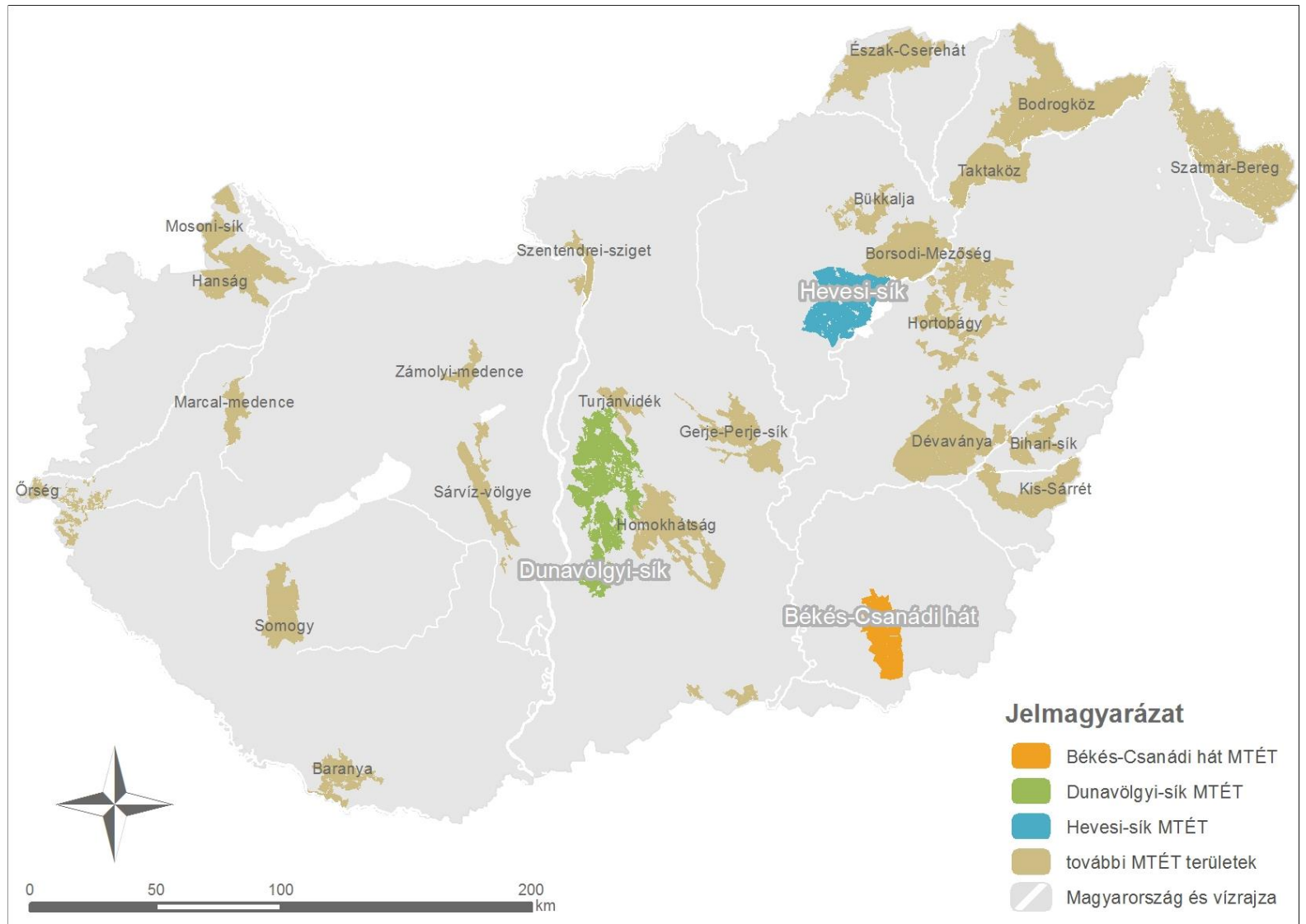
Kutatási cél

- Mi történt egy AKG nélküli évben?

Kutatási kérdések

- Miért vesznek részt?
- Mire költik az AKG támogatást?
- Mekkora az AKG pénzügyi fontossága a gazdaságok számára?
- Mit gondolnak/tapasztaltak az előírásokról?
- Mely előírásokat tartották be a 2014-2015-ben?
- Mit terveznek a jövőre vonatkozóan?

Hol? Mit?
Mikor?

Az AKG szerepe a gazdaságok életében

Mit jelent az AKG a gazdáknak?

- anyagi biztonság (a teljes bevétel 25-38%-át teszi ki)
- támogatás, nem kifizetés
- a fejlődés, „előrelépés” kulcsa (épület felújítás, gépvásárlás, földvásárlás, munkabér)

*„...a mezőgazdaságban semmi sem biztos. A földek terméketlenek, rosszak. A támogatás **az egyetlen biztos dolog**, ha rossz földed van.”*

*„túl kicsi vagyok a versenyképességhez, **szükség van a kompenzációra**”*

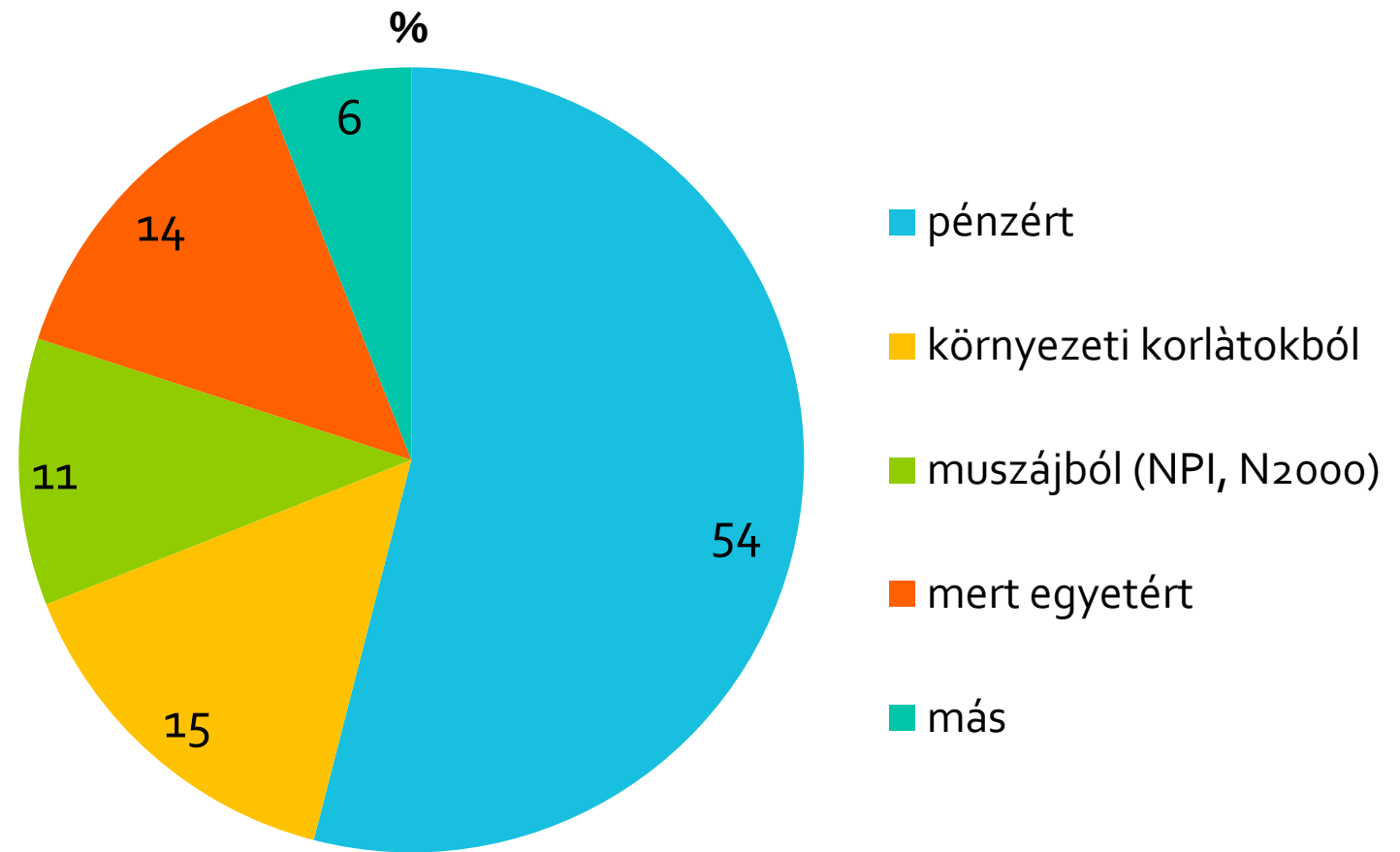
*„gyenge adottságú terület, ami után **"járnia kell" támogatásnak**”*

Pénzügyi hatások

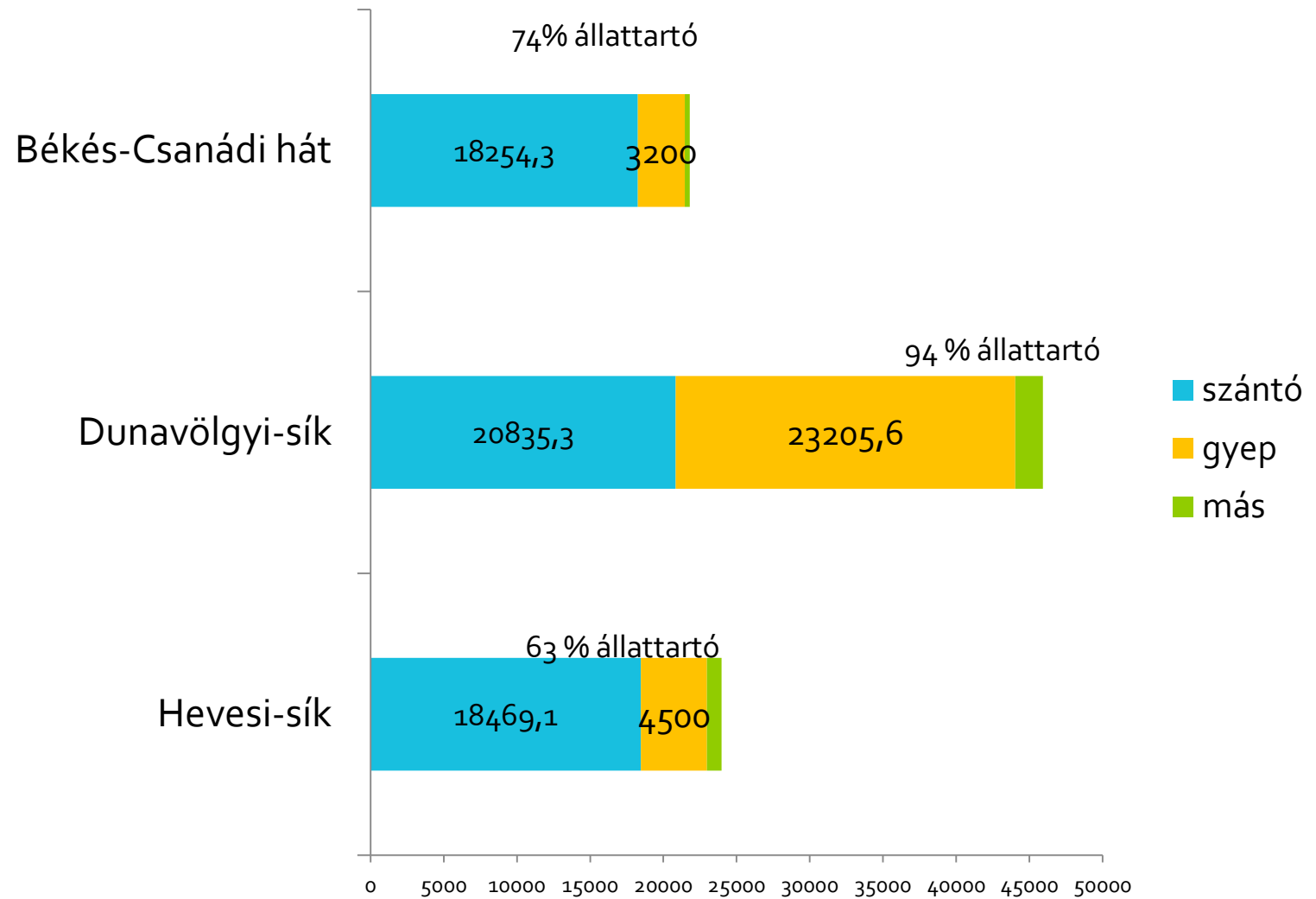
- A gazdálkodók 33%-a Dunavölgyi-sík esetében, 24% a Hevesi-síkon, 23% a Békés-Csanádi háton lemondta vagy elhalasztotta a gazdaságra vonatkozó fejlesztési terveiket
- Nem változtatott semmit a gazdák kb. 30%-a (mindhárom terület esetében)

„ebben az évben eladtuk és feléltük a termést, míg az előző években a támogatásból éltünk”.

A belépés okai

Milyen földekkal vesznek részt?

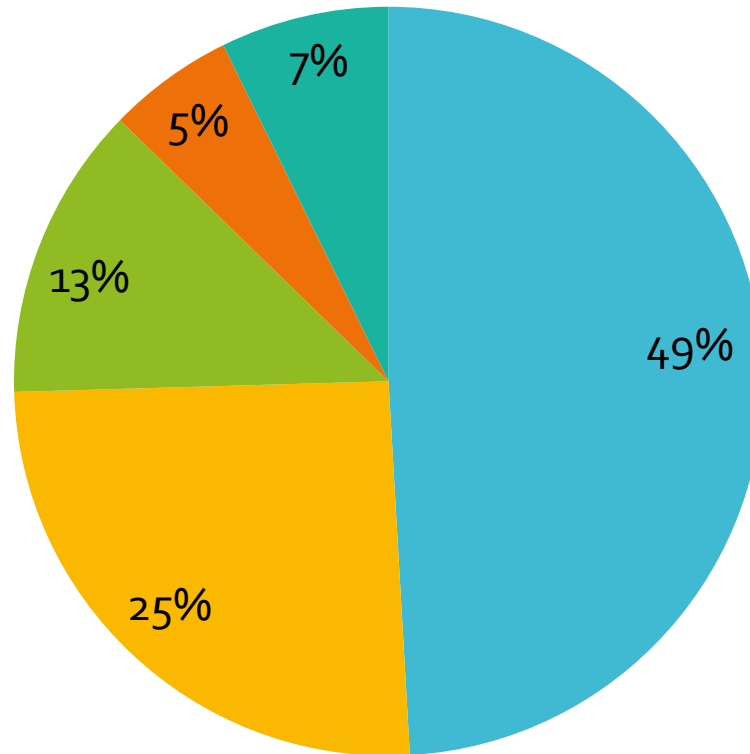

Részvételi arányok

Támogatási rendszer	Célprogram csoport	Célprogram megnevezése	Részvételi arány (%)		
			Hevesi-sík MTÉT	Dunavölgyi-sík MTÉT	Békés-Csanádi hát MTÉT
zonális célprogramok	Szántóföldi célprogramok	Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	64	46	57
		Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	12	0	11,6
		Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad /vadlud élőhelyfejlesztési előírásokkal célprogram	10	4	3
	Gyep célprogramok	Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	30	62	39
		Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	1	1	0
horizontális célprogramok	Szántóföldi célprogramok	Integrált szántó	21	40	22
	Gyepes célprogram	Extenzív gyepgazdálkodás	1	7	1,4
	Ültetvény célprogramok		7	7	0

Miért nem lépnek be összterülettel?

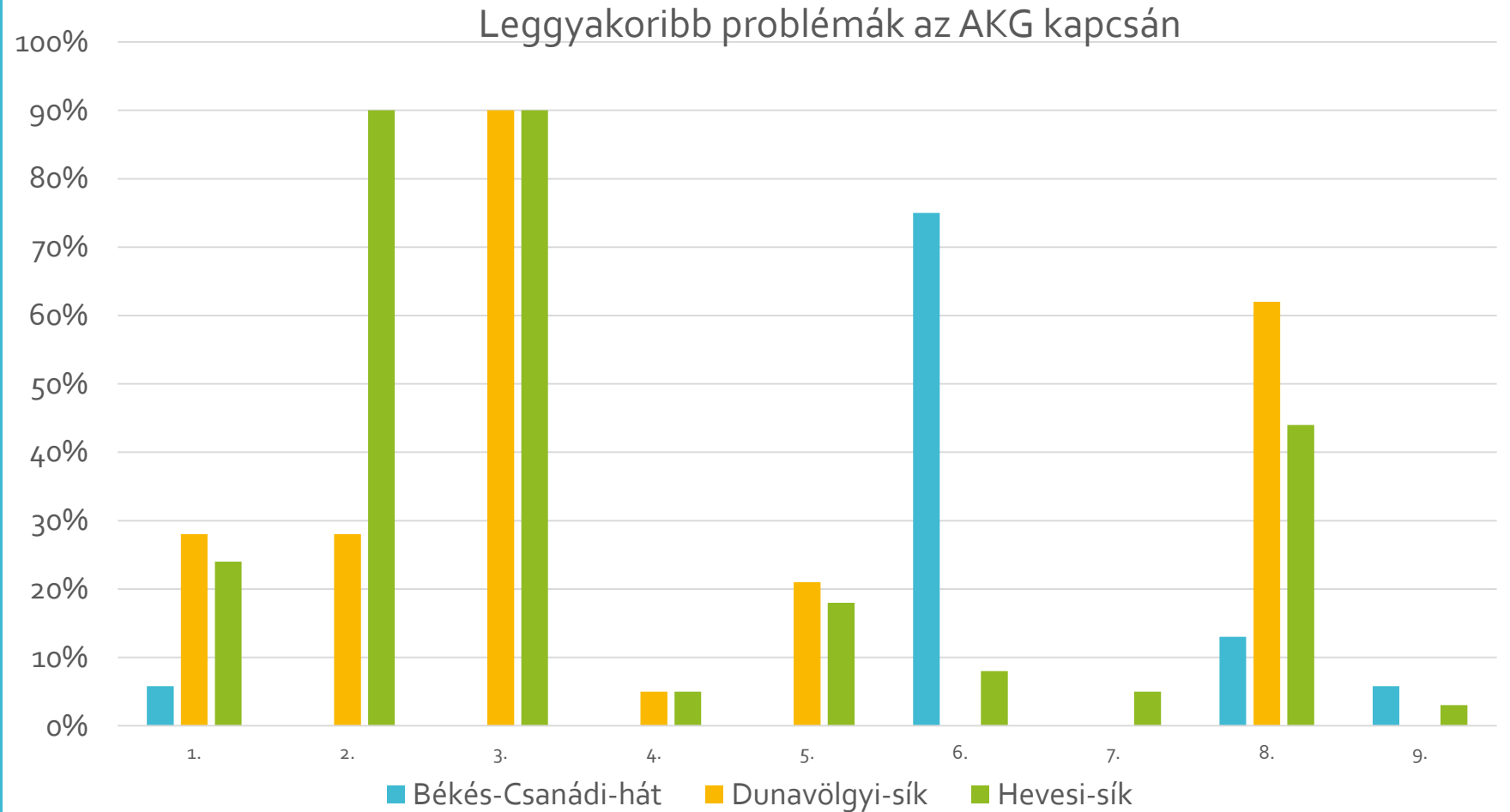
A nem teljes területtel való belépés indoklása (Hevesi-sík MTÉT)

- adminisztrációs okok miatt
- az intenzívebb termelés lehetősége miatt
- nem igényelhető a területre támogatás
- nincs lehetőség állattartásra vagy az állatszám növelésére
- nincs válasz

- Melyik hoz többet a konyhára: az AKG vagy a föld?

Tapasztalatok, vélemények

1. vetésszerkezeti előírások problémája; **2.** kemikália bevitel korlátozás; **3.** bevétel csökkenés; **4.** természetvédelmi kritika; **5.** előírás végrehajtási problémák; **6.** gyakorlati megvalósíthatósági problémák; **7.** tájékoztatás és információhiány; **8.** túlbürokratizált rendszer, adminisztrációs terhek; **9.** egyéb

AZ AKG NÉLKÜLI ÉV

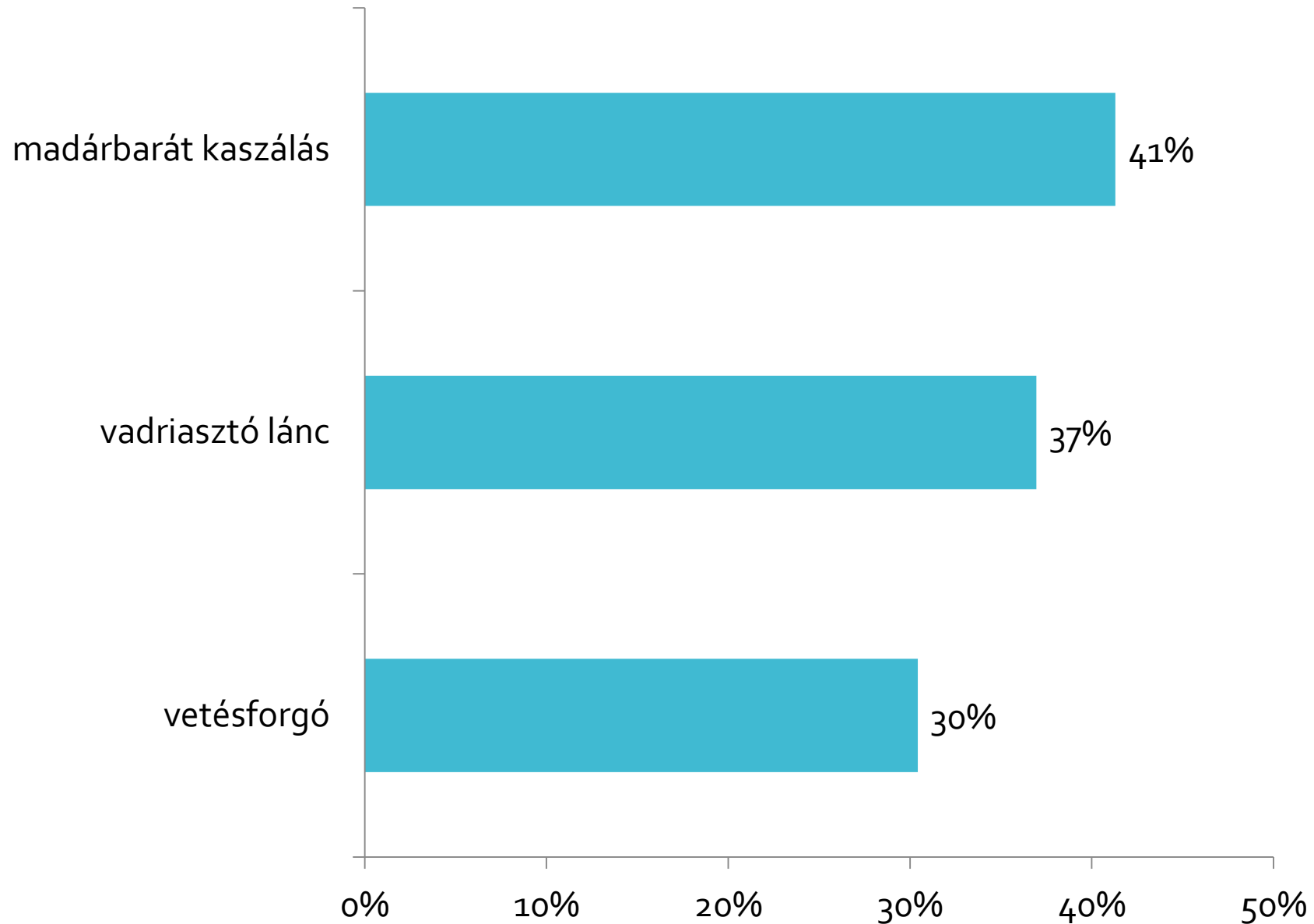
Nem tartotta
be a
szabályokat:

A Hevesi-sík MTÉT: 60%

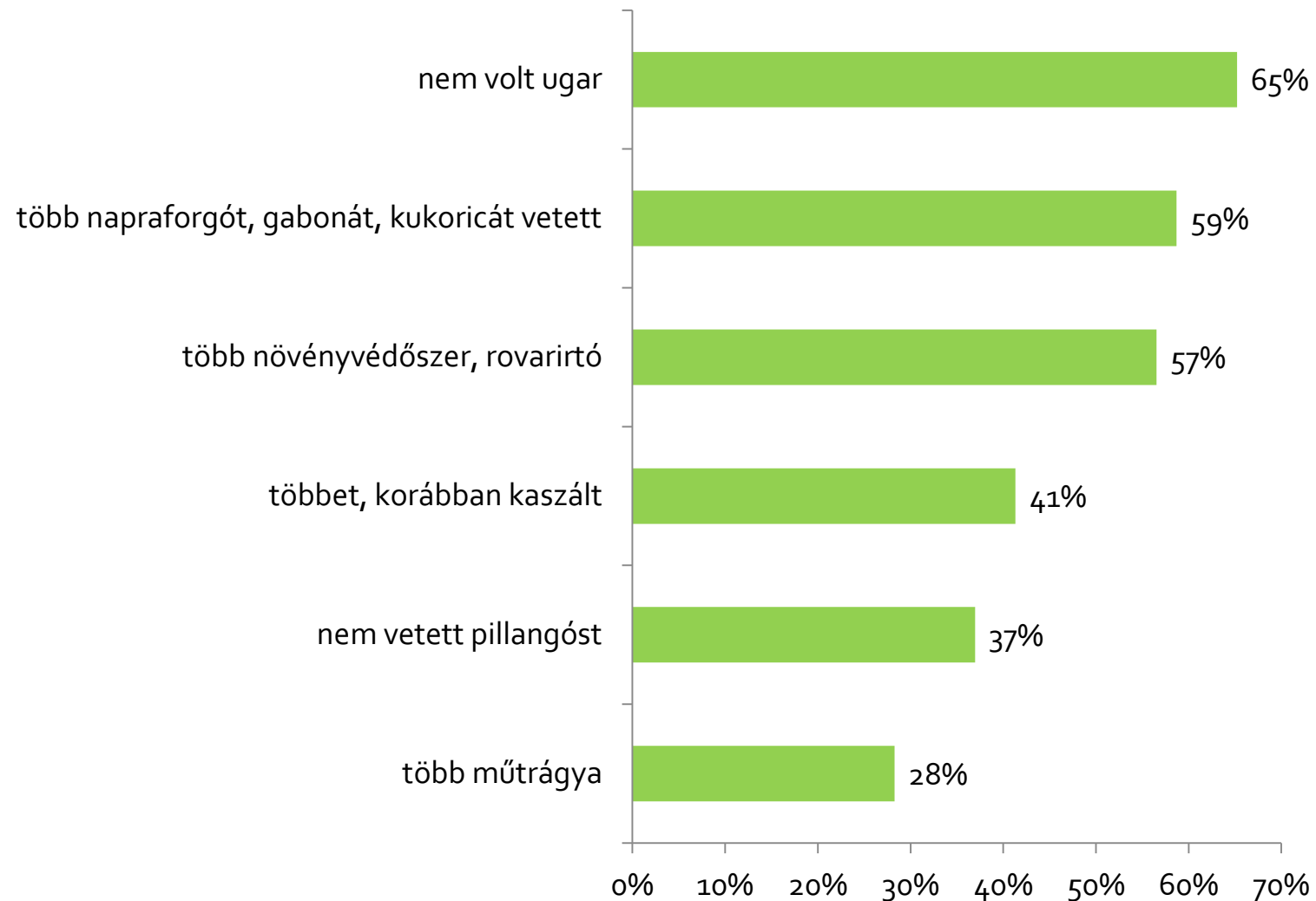
Dunavölgyi-sík MTÉT: 47%

Békés-Csanádi hát MTÉT: 67%

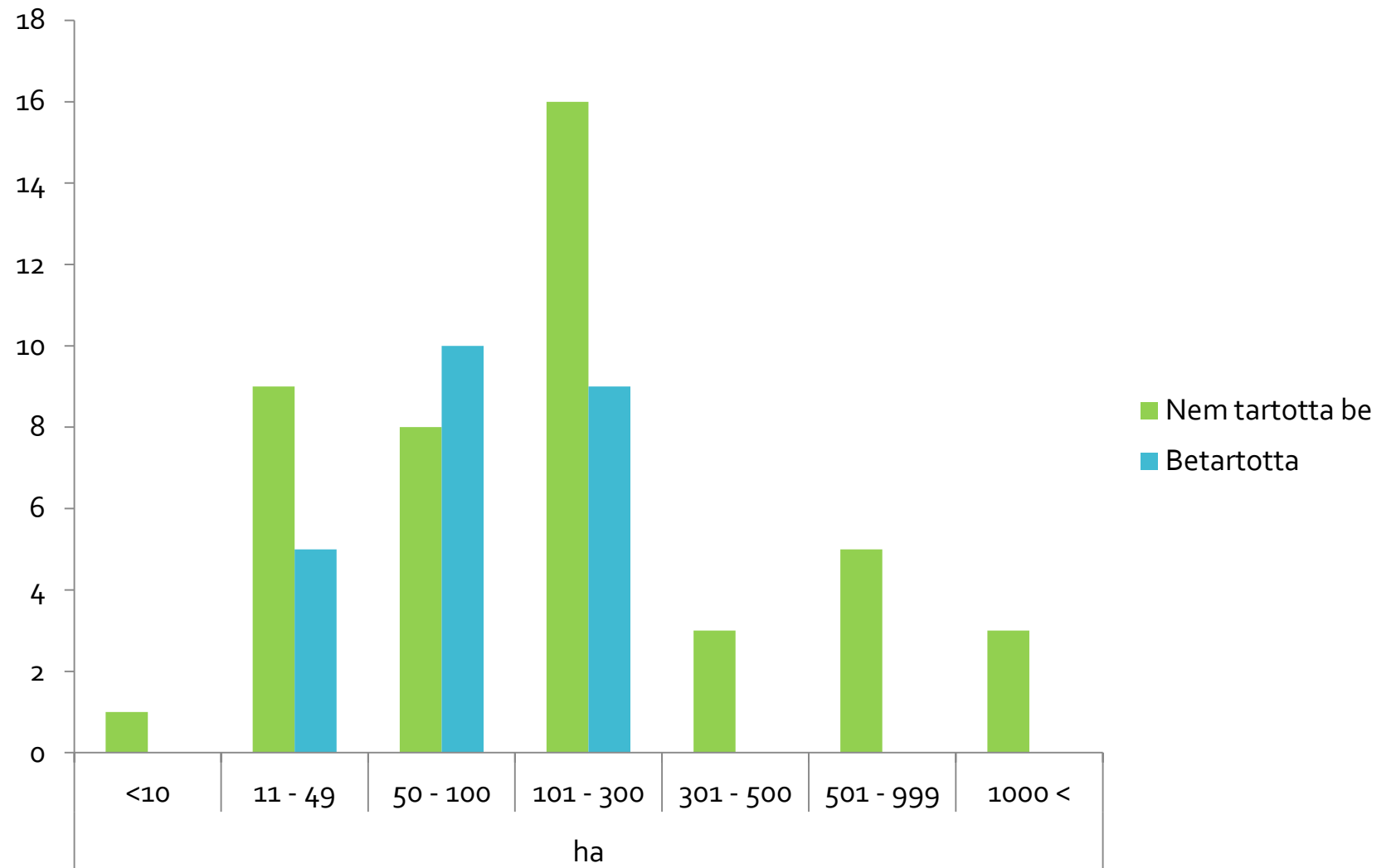
Betartott
előírások
(Békés-
Csanádi hát
MTÉT)

Be nem tartott előírások (Békés- Csanádi hát MTÉT)

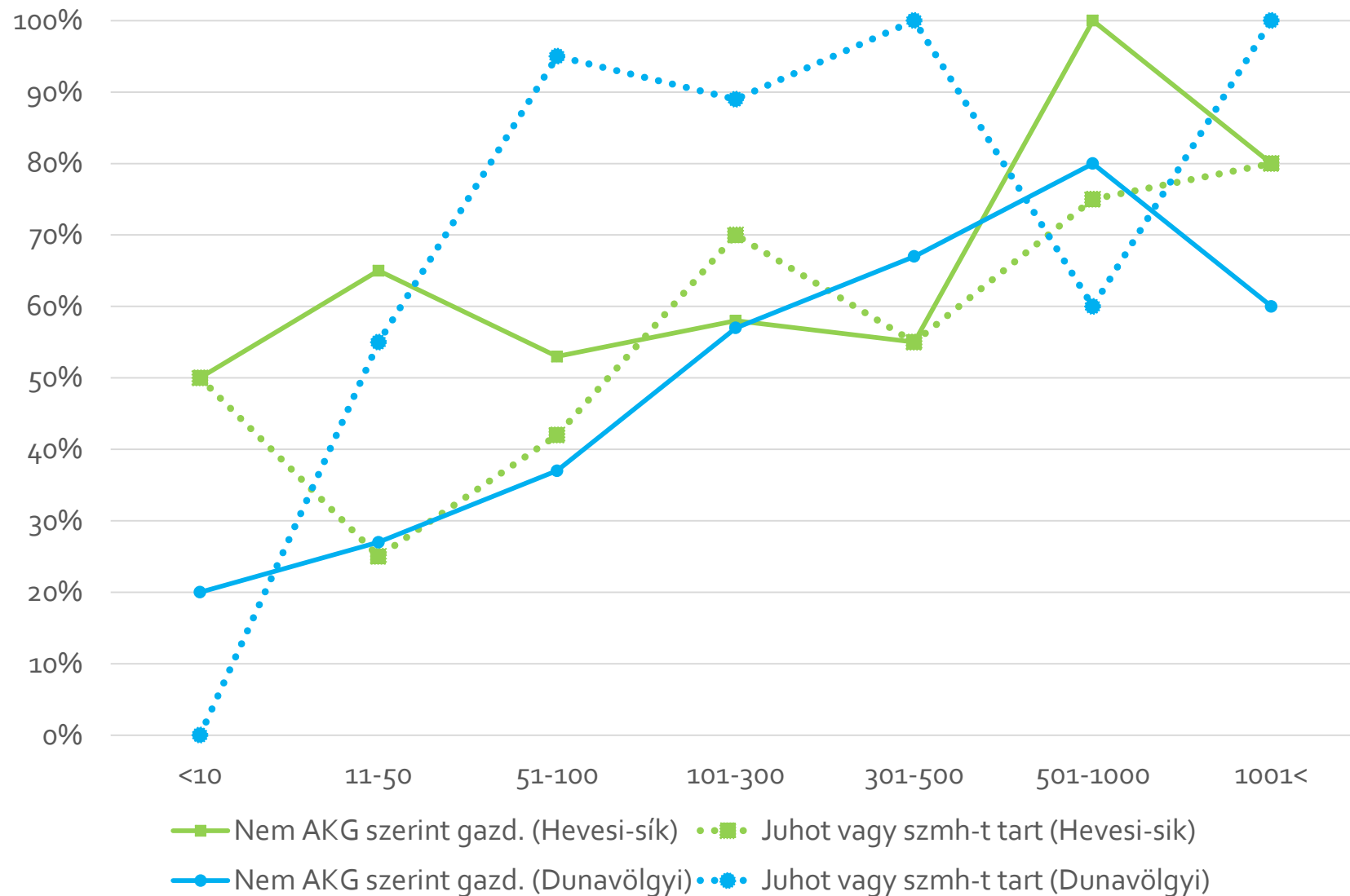

Összefüggések a birtokméret és a szabályok betartása között

Birtokméret, állattartás és az AKG előírások betartása közötti összefüggés

„a kaszálás komoly probléma, csak egyszer lehet, az is késő, van, hogy semmit nem hoznak le a területről. A tavaszi boronálás is hiányzik, és rossz, hogy nem lehet szerves trágyát használni. Ez hosszú távon tönkre fogja tenni a gyepet, nem lesz rajta semmi széna”

“a késői kaszálás miatt tönkremegy a gyep és nincs takarmány. Ha tűzoktóást találunk, mindent ki kell hagyni. A 6 méteres sáv mire jó? A tűzok sem szereti a gazt!?”

Milyen megfontolásból tartották be a szabályokat (42%)?

Miért folytatta az AKG szabályai szerinti gazdálkodást az AKG nélküli évben?	Az indokok aránya (%)		
	Hevesi-sík MTÉT	Dunavölgyi-sík MTÉT	Békés-Csanádi hát MTÉT
Mert nem volt választási lehetőség (védett terület vagy NPI)	2,5	27	48
A következő ciklusban részt kívánnak venni az AKG-ban	17,5	13	12
A földalapú támogatás és a zöldítés is hasonló szabályokat követelt meg	17,5	0	0
Egyetért az AKG szabályaival	12,5	20	32
Rutinból, mert nem érte meg kockáztatni a változtatásból fakadó költségeket	15	25	0
Nincs indoklás/Nem kívántak választ adni	30	15	0

A jövő

- Újra belép: 73% Bekésről, 88% Hevesről, 85% Dunavölgyi-síkról
- Ugyanakkora területtel lép be 33%
- De sokan más földeket visznek be (földbérleti viszonyok, adminisztrációs okok, NFA)
- 16% kevesebb területtel lép be: kihozzák a szántóik egy részét a szántóföldi tüzök célprogramból!

Támogatási rendszer	Célprogram csoport	Célprogram megnevezése	Részvételi arány (%)		
			Hevesi-sík MTÉT	Dunavölgyi-sík MTÉT	Békés-Csanádi hát MTÉT
zonális célprogramok	szántóföldi célprogramok	Szántóföldi növénytermesztés tüzök élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	64%	46%	57%

Tanulságok...

- Az állattartás szerepe meghatározó: főként az állattartók nem tartottak be bizonyos szabályokat
- Stratégiai döntés, hogy mely földekkel lépnek be
- Megkérdőjelezhető az AKG környezettudatosság formáló hatása

"Senki nem fog attól természetközelebben gazdálkodni, hogy ilyen előírások vannak, csak a pénzt húzzuk le az unióból."

Köszönjük a figyelmet!

- Kovács Krasznai Eszter: eszter.kovacs@cam.ac.uk
- Kalóczkai Ágnes: kaloczka.agnes@okologia.mta.hu